

La dona va assentir amb el cap i va dir, com feia
abans:

—Bé, doncs, Iurotxka... Ves amb molt de compte, rei meu.

Com passava el temps... Quan era una criatura i se n'anava cap a l'institut de Moscou, a la tardor, venia a acomiadar-se així, en aquesta mateixa habitació. Feia deu o dotze anys, d'allò...

Va mirar l'uniforme d'oficial amb una mena de sorpresa, d'orgull trist.

—Ai, Iurotxka, estimat, sembla com si fos ahir...

La dona va callar, va fer un gest de fatiga amb la mà. Feia cinquanta-un anys que estava amb la família dels Karin. Havia estat la mainadera d'en Nikolai Aleksàndrovitx, el pare d'en Iuri, havia criat els seus germans i les seves germanes després d'ell, els seus fills... Encara recordava l'Aleksandr Kirílovitx, mort a la guerra de Turquia, l'any 1833, tenia trenta-nou

anys... I ara, als petits, en Kiril i en Iuri, els tocava anar a la guerra, també...

Va sospirar, va traçar sobre el front d'en Iuri el senyal de la creu.

—Ves, Déu et protegirà, reiet.

—I tant, jaieta...

Va somriure, amb una expressió burleta i resignada. Tenia cara de pagès, ampla i fresca. No s'assemblava als altres Karin. Va agafar entre les seves les manetes de la vella, dures com una escorça, quasi negres, i va voler portar-se-les als llavis.

Ella es va enrojolar, les va enretirar precipitadament.

—Que ets boig? Qualsevol diria que soc una dama jove i bonica! Ves, ara, Iurotxka, baixa, que encara estan ballant, a baix.

—Adeu, Nianiuixka, Tatiana Ivànovna —va dir amb la seva veu que s'arrossegava, plena d'inflexions iròniques i una mica adormides—, adeu, et portaré de Berlín un xal de seda, si arribo a entrar-hi, cosa que em sorprendria, i mentrestant, t'enviaré de Moscou una peça de teixit per a l'any nou.

La dona es va esforçar a somriure, estrenyent

més la boca, que encara era fina, però encongida cap endins, com xuclada per les velles barres. Era una dona de setanta anys, d'aspecte fràgil, baixeta, amb la cara viva i somrient; de vegades, encara tenia una mirada ben penetrant, i, en altres moments, fatigada i tranquil·la. Va sacsejar el cap.

—Promets moltes coses, i ton germà és com tu. Però un cop allà ens oblidareu. En fi, Déu vulgui que s'acabi tot ben aviat, i que tots dos pugueu tornar. Que s'acabarà de pressa, aquesta maledicció?

—Segur. De pressa i malament.

—No facis broma —va dir vivament—. Tot és en mans de Déu.

Ella se'n va anar i es va agenollar davant del bagul obert.

—Pots dir a en Platoixa i a en Piotr que pugin a buscar l'equipatge quan vulguin. Tot està a punt. Els abrics de pell són a baix, amb les flassades. Quan marxeu? Ja són les dotze de la nit.

—Mentre siguem a Moscou al matí ja n'hi ha prou. El tren marxa demà a les onze.

La dona va sospirar, i va assentir amb el cap amb un gest que li era habitual.